ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 11ης Ιουλίου 2017

σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων της Φινλανδίας για το 2017 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας της Φινλανδίας για το 2017

(2017/C 261/25)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και το συντονισμό των οικονομικών πολιτικών ([1]), και ιδίως το άρθρο 5 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών ([2]), και ιδίως το άρθρο 6 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της επιτροπής απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της οικονομικής και δημοσιονομικής επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της επιτροπής κοινωνικής προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της επιτροπής οικονομικής πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Στις 16 Νοεμβρίου 2016 η Επιτροπή εξέδωσε την ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης, με την οποία σηματοδοτήθηκε η έναρξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2017 για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών. Οι προτεραιότητες της ετήσιας επισκόπησης της ανάπτυξης εγκρίθηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 9-10 Μαρτίου 2017. Στις 16 Νοεμβρίου 2016, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, η Επιτροπή εξέδωσε την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης, στην οποία η Φινλανδία συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία επρόκειτο να πραγματοποιηθεί εμπεριστατωμένη επισκόπηση. Την ίδια ημέρα η Επιτροπή εξέδωσε επίσης σύσταση για σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ. Η σύσταση αυτή εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 9-10 Μαρτίου 2017. Στις 21 Μαρτίου 2017 το Συμβούλιο εξέδωσε τη σύσταση για την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ («σύσταση για τη ζώνη του ευρώ») ([3]).

(2) Ως κράτος μέλος με νόμισμα το ευρώ και λαμβανομένης υπόψη της στενής διασύνδεσης των οικονομιών της οικονομικής και νομισματικής ένωσης, η Φινλανδία θα πρέπει να διασφαλίσει την πλήρη και έγκαιρη εφαρμογή της σύστασης για τη ζώνη του ευρώ, όπως αντικατοπτρίζεται στις κατωτέρω συστάσεις 1 έως 2.

(3) Η έκθεση χώρας του 2017 για τη Φινλανδία δημοσιεύτηκε στις 22 Φεβρουαρίου 2017. Στην έκθεση αξιολογήθηκε η πρόοδος της Φινλανδίας όσον αφορά την εφαρμογή των συστάσεων ανά χώρα που εκδόθηκαν από το Συμβούλιο στις 12 Ιουλίου 2016, η συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις ανά χώρα που είχαν εκδοθεί κατά τα προηγούμενα έτη και η πρόοδος της Φινλανδίας ως προς την επίτευξη των εθνικών στόχων στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Επιπλέον η έκθεση περιλάμβανε εμπεριστατωμένη επισκόπηση δυνάμει του άρθρου 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, τα αποτελέσματα της οποίας δημοσιεύθηκαν επίσης στις 22 Φεβρουαρίου 2017. Από την ανάλυσή της η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η Φινλανδία δεν εμφανίζει μακροοικονομικές ανισορροπίες.

([1]) ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.
([2]) ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25.
([3]) ΕΕ C 92 της 24.3.2017, σ. 1.

(4) Στις 28 Απριλίου 2017 η Φινλανδία υπέβαλε το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων για το 2017 και το πρόγραμμα σταθερότητας για το 2017. Προκειμένου να ληφθεί υπόψη η διασύνδεσή τους, τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν ταυτοχρόνως.

(5) Οι σχετικές συστάσεις ανά χώρα ελήφθησαν υπόψη στον προγραμματισμό των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων (ΕΔΕΤ) για την περίοδο 2014-2020. Όπως προβλέπεται στο άρθρο 23 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([1]), όταν είναι αναγκαίο για τη στήριξη της εφαρμογής των σχετικών συστάσεων του Συμβουλίου, η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από ένα κράτος μέλος να επανεξετάσει και να προτείνει τροποποιήσεις στην οικεία συμφωνία εταιρικής σχέσης και στα σχετικά προγράμματα. Η Επιτροπή έχει παράσχει περαιτέρω λεπτομέρειες σχετικά με το πώς θα μπορούσε να κάνει χρήση της διάταξης αυτής σε κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή των μέτρων που συνδέουν την αποτελεσματικότητα των ΕΔΕΤ με την υγιή οικονομική διακυβέρνηση.

(6) Επί του παρόντος η Φινλανδία υπάγεται στο προληπτικό σκέλος του συμφώνου σταθερότητας και ανάπτυξης και υπόκειται στον κανόνα για το χρέος. Στο πρόγραμμα σταθερότητας για το 2017 η κυβέρνηση προβλέπει επιδείνωση του ονομαστικού ισοζυγίου από - 1,9 % του ΑΕγχΠ το 2016 σε - 2,3 % το 2017 και στη συνέχεια σταθερή βελτίωση με άνοδο στο - 0,2 % το 2020. Ο μεσοπρόθεσμος δημοσιονομικός στόχος —έλλειμμα 0,5 % του ΑΕγχΠ σε διαρθρωτικούς όρους— προβλέπεται να επιτευχθεί από το 2019 και μετά. Ωστόσο, με βάση το εκ νέου υπολογισθέν ([2]) διαρθρωτικό ισοζύγιο, ο μεσοπρόθεσμος δημοσιονομικός στόχος θα επιτευχθεί μόνο από το 2020. Σύμφωνα με το πρόγραμμα σταθερότητας του 2017, ο δείκτης του χρέους γενικής κυβέρνησης προς το ΑΕγχΠ αναμένεται να κορυφωθεί σε 64,7 % το 2017 και να μειωθεί σε 62,7 % το 2020. Το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο στηρίζονται οι εν λόγω δημοσιονομικές προβολές φαίνεται ότι είναι ευνοϊκό, ιδίως όσον αφορά τα έτη 2018 και 2019. Το σενάριο βασίζεται στην προσδοκία ότι η απασχόληση θα αυξηθεί κατά σχεδόν 2 % ετησίως κατά την περίοδο 2018-2019, ποσοστό που υπερβαίνει κατά πολύ τη μέση ετήσια αύξηση τα τελευταία 10 χρόνια (+ 0,2 %).

(7) Στις 22 Μαΐου 2017 η Επιτροπή εξέδωσε έκθεση δυνάμει του άρθρου 126 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ διότι το χρέος γενικής κυβέρνησης της Φινλανδίας υπερέβαινε την τιμή αναφοράς 60 % του ΑΕγχΠ. Η έκθεση κατέληγε στο συμπέρασμα ότι, μετά την αξιολόγηση όλων των σχετικών παραγόντων, το κριτήριο του χρέους θα πρέπει να θεωρηθεί ότι πληρούται.

(8) Το πρόγραμμα σταθερότητας του 2017 δείχνει ότι η δημοσιονομική επίπτωση της έκτακτης ροής προσφύγων είναι σημαντική και παρέχει επαρκείς αποδείξεις της έκτασης και της φύσης αυτού του πρόσθετου δημοσιονομικού κόστους. Σύμφωνα με το πρόγραμμα σταθερότητας για το 2017, το κόστος ανήλθε σε 0,34 % του ΑΕγχΠ το 2016. Σύμφωνα με την Επιτροπή, το 2016 οι επιλέξιμες πρόσθετες δαπάνες ανήλθαν σε ποσοστό 0,17 % του ΑΕγχΠ. Οι διατάξεις του άρθρου 5 παράγραφος 1 και του άρθρου 6 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 καλύπτουν αυτές τις πρόσθετες δαπάνες, διότι η εισροή προσφύγων συνιστά ασυνήθη περίσταση, ο αντίκτυπός της στα δημόσια οικονομικά της Φινλανδίας είναι σημαντικός και δεν θα διακυβευόταν η βιωσιμότητα με το να επιτραπεί προσωρινή απόκλιση από την πορεία προσαρμογής προς την κατεύθυνση της επίτευξης του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου. Κατά συνέπεια, έχει μειωθεί η απαιτούμενη προσαρμογή προς την κατεύθυνση του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου για το 2016, προκειμένου να ληφθεί υπόψη το εν λόγω κόστος. Σύμφωνα με το πρόγραμμα σταθερότητας του 2017, το κόστος που αφορά την έκτακτη εισροή προσφύγων προβλέπεται να μειωθεί κατά 0,15 % του ΑΕγχΠ το 2017. Την άνοιξη του 2018 η Επιτροπή θα προβεί σε τελική αξιολόγηση για το 2017, μεταξύ άλλων όσον αφορά τα επιλέξιμα ποσά με βάση τα καταγεγραμμένα στοιχεία, όπως παρασχέθηκαν από τις φινλανδικές αρχές.

(9) Στο σχέδιο δημοσιονομικού προγράμματος για το 2017 η Φινλανδία υπέβαλε αίτημα για χρήση της ευελιξίας στο πλαίσιο του προληπτικού σκέλους σύμφωνα με την «από κοινού συμφωνηθείσα θέση σχετικά με την ευελιξία στο πλαίσιο του συμφώνου σταθερότητας και ανάπτυξης» που εγκρίθηκε από το Συμβούλιο Ecofin του Φεβρουαρίου 2016 ενόψει της προγραμματιζόμενης υλοποίησης μειζόνων διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων με θετικό αντίκτυπο στη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών (αίτημα για ευελιξία 0,5 % του ΑΕγχΠ) και στις εθνικές δαπάνες για έργα που συγχρηματοδοτούνται από την Ένωση στο πλαίσιο των ΕΔΕΤ (αίτημα για ευελιξία 0,1 % του ΑΕγχΠ).

(10) Το αίτημα για ευελιξία για διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις αναφέρεται σε μεταρρυθμίσεις στην αγορά εργασίας, ειδικότερα στο σύμφωνο ανταγωνιστικότητας και στη μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού συστήματος. Για ποσοστό 90 % και πλέον των εργαζομένων το σύμφωνο προβλέπει πάγωμα των μισθών για 12 μήνες και αύξηση του ετήσιου χρόνου εργασίας σε μόνιμη βάση κατά 24 ώρες χωρίς αντιστάθμιση. Επιπλέον, οι εργαζόμενοι θα καταβάλλουν σε μόνιμη βάση μεγαλύτερη αναλογία των εισφορών για την κοινωνική ασφάλιση. Για να αντισταθμιστεί το πάγωμα των μισθών και το αυξημένο κόστος σε βάρος των εργαζομένων, η κυβέρνηση μείωσε τους φόρους επί του εισοδήματος σε μόνιμη βάση αρχής γενομένης από το 2017. Με τη μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού συστήματος η κατώτατη νόμιμη ηλικία συνταξιοδότησης θα αυξηθεί από

([1]) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 320).

([2]) Κυκλικά προσαρμοσμένο ισοζύγιο, μη συνυπολογιζομένων έκτακτων και προσωρινών μέτρων, όπως υπολογίσθηκε εκ νέου από την Επιτροπή με τη χρησιμοποίηση της από κοινού συμφωνηθείσας μεθοδολογίας.

τα 63 στα 65 έτη έως το 2027· στη συνέχεια η ηλικία συνταξιοδότησης θα συνδέεται με το προσδόκιμο ζωής. Και οι δύο μεταρρυθμίσεις τέθηκαν σε ισχύ το 2017. Ως αποτέλεσμα του συμφώνου ανταγωνιστικότητας, η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του κόστους θα μπορούσε να οδηγήσει σε αύξηση της απασχόλησης και του πραγματικού ΑΕγχΠ κατά 1,5-2 % περίπου, όπως παρουσιάζεται στο σχέδιο δημοσιονομικού προγράμματος για το 2017. Δεδομένης της φύσης του μέτρου, υπάρχουν αβεβαιότητες σχετικά με τις εκτιμήσεις για την απασχόληση ή το ΑΕγχΠ, αλλά οι εν λόγω εκτιμήσεις φαίνεται να είναι σε γενικές γραμμές εύλογες. Ως εκ τούτου, οι μεταρρυθμίσεις αυτές θα έχουν θετικό αντίκτυπο στη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών. Επιπλέον, από τα αποτελέσματα της λεπτομερούς αξιολόγησης της εκτίμησης του κενού παραγωγής για το 2017, η οποία διενεργήθηκε βάσει των εαρινών προβλέψεων του 2017 της Επιτροπής, προκύπτει ότι η Φινλανδία επιτυγχάνει το ελάχιστο όριο αναφοράς το 2017. Ως επιπλέον διασφάλιση για τη διαφύλαξη της τιμής αναφοράς του 3 % του ΑΕγχΠ για το έλλειμμα, η κυβέρνηση έχει δεσμευθεί δημοσίως να λάβει πρόσθετα μέτρα το 2017, όπου απαιτείται, προκειμένου να διασφαλιστεί η συμμόρφωση με τους δημοσιονομικούς κανόνες, συμπεριλαμβανομένης της τήρησης της τιμής αναφοράς του 3 % του ΑΕγχΠ που ορίζεται στη Συνθήκη. Σε αυτή τη βάση, η Φινλανδία μπορεί επί του παρόντος να αξιολογηθεί ότι πληροί τις προϋποθέσεις για την αιτούμενη προσωρινή απόκλιση κατά 0,5 % του ΑΕγχΠ το 2017, υπό τον όρο ότι θα εφαρμόσει επαρκώς τις συμφωνημένες μεταρρυθμίσεις, οι οποίες θα παρακολουθούνται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.

(11) Όσον αφορά το αίτημα για ευελιξία για πρόσθετες επενδύσεις, οι πληροφορίες που παρέχονται με το πρόγραμμα σταθερότητας του 2017 φαίνεται να επιβεβαιώνουν ότι η προσωρινή απόκλιση της Φινλανδίας από την πορεία προσαρμογής για την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου το 2017 χρησιμοποιείται αποτελεσματικά για τους σκοπούς της αύξησης των επενδύσεων. Ως εκ τούτου, και λαμβανομένων υπόψη των προαναφερόμενων στοιχείων όσον αφορά την ελάχιστη τιμή αναφοράς και ότι η λεπτομερής αξιολόγηση της εκτίμησης του κενού παραγωγής επιβεβαιώνει ότι η Φινλανδία είναι αντιμέτωπη με κακή οικονομική συγκυρία, η Φινλανδία μπορεί επί του παρόντος να αξιολογηθεί ότι πληροί τις προϋποθέσεις για προσωρινή απόκλιση κατά 0,1 % του ΑΕγχΠ το 2017 προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι εθνικές δαπάνες για επενδύσεις σε έργα που συγχρηματοδοτούνται από την Ένωση. Η Επιτροπή θα προβεί σε εκ των υστέρων αξιολόγηση προκειμένου να διαπιστωθεί το πραγματικό ποσό των εθνικών δαπανών σε συγχρηματοδοτούμενα έργα επενδύσεων και του σχετικού περιθωρίου.

(12) Στις 12 Ιουλίου 2016 το Συμβούλιο συνέστησε στη Φινλανδία να επιτύχει ετήσια δημοσιονομική προσαρμογή τουλάχιστον 0,6 % του ΑΕγχΠ για την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου το 2017. Οι εαρινές προβλέψεις του 2017 της Επιτροπής καταδεικνύουν ότι υπάρχει περιθώριο για πρόσθετη προσωρινή απόκλιση κατά 0,6 % του ΑΕγχΠ το 2017 στο πλαίσιο των διαρθρωτικών και επενδυτικών ρητρών, εξασφαλίζοντας παράλληλα τη συνεχιζόμενη τήρηση της ελάχιστης τιμής αναφοράς (ήτοι διαρθρωτικό έλλειμμα 1,1 % του ΑΕγχΠ). Στη βάση αυτή, το διαρθρωτικό ισοζύγιο αναμένεται να επιδεινωθεί κατά 0,5 % του ΑΕγχΠ το 2017. Με βάση τις εαρινές προβλέψεις του 2017 της Επιτροπής, η Φινλανδία θα συμμορφωθεί με τις απαιτήσεις του προληπτικού σκέλους. Εάν λαμβανόταν υπόψη η τρέχουσα επικαιροποιημένη εκτίμηση για τη μείωση του δημοσιονομικού αντικτύπου το 2017 που προκύπτει από την έκτακτη εισροή προσφύγων, το συμπέρασμα της συνολικής αξιολόγησης δεν θα άλλαζε. Για το 2018 η Φινλανδία θα πρέπει να επιτύχει τον μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό της στόχο, λαμβάνοντας υπόψη το περιθώριο που αφορά τις ασυνήθεις περιστάσεις (το οποίο εγκρίθηκε για το 2016), καθώς και τα περιθώρια που αφορούν την εφαρμογή των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων (τα οποία εγκρίθηκαν για το 2017) ([1]). Με βάση τις εαρινές προβλέψεις του 2017 της Επιτροπής, αυτό συνεπάγεται μέγιστο ονομαστικό ρυθμό αύξησης των καθαρών πρωτογενών δημόσιων δαπανών ([2]) ύψους 1,6 %, ποσοστό που αντιστοιχεί σε ετήσια διαρθρωτική προσαρμογή της τάξης του 0,1 % του ΑΕγχΠ. Σε περίπτωση μη αλλαγής των πολιτικών, η Φινλανδία θα συμμορφωθεί με τις απαιτήσεις του προληπτικού σκέλους το 2018. Εάν λαμβανόταν υπόψη η τρέχουσα επικαιροποιημένη εκτίμηση για τη μείωση του δημοσιονομικού αντικτύπου το 2017 που προκύπτει από την έκτακτη εισροή προσφύγων, το συμπέρασμα της συνολικής αξιολόγησης δεν θα άλλαζε. Ταυτόχρονα, προβλέπεται εκ πρώτης όψεως ότι η Φινλανδία δεν θα συμμορφωθεί με την τιμή αναφοράς για τη μείωση του χρέους το 2017 και το 2018. Γενικά, το Συμβούλιο είναι της γνώμης ότι η Φινλανδία πρέπει να είναι έτοιμη να λάβει περαιτέρω μέτρα για να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση.

(13) Λόγω της γήρανσης του πληθυσμού και της μείωσης του εργατικού δυναμικού, οι δαπάνες για τις συντάξεις, την υγεία και τη μακροχρόνια περίθαλψη αναμένεται να αυξηθούν από 23 % το 2013 σε 27 % του ΑΕγχΠ μέχρι το 2030. Τον Ιανουάριο του 2017 τέθηκε σε ισχύ μια μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού συστήματος με την οποία η κατώτατη νόμιμη ηλικία συνταξιοδότησης θα αυξηθεί από τα 63 στα 65 έτη έως το 2027 και η νόμιμη ηλικία συνταξιοδότησης θα συνδεθεί με τις αλλαγές στο προσδόκιμο ζωής. Οι δαπάνες για κοινωνικές υπηρεσίες και υπηρεσίες ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, που επί του παρόντος αποτελούν αρμοδιότητα των δήμων, ανέρχονται σε ποσοστό 10 % του ΑΕγχΠ. Χωρίς τη μεταρρύθμιση του συστήματος προβλέπεται ότι οι δαπάνες αυτές θα αυξάνονται κατά 4,4 % ετησίως τα επόμενα έτη σε ονομαστικές τιμές και ότι θα αυξηθούν ως ποσοστό του ΑΕγχΠ. Στους κύριους στόχους των μεταρρυθμίσεων συγκαταλέγεται η μείωση του μακροπρόθεσμου κενού βιωσιμότητας στα δημόσια οικονομικά με καλύτερο έλεγχο των δαπανών. Αυτό θα επιτευχθεί με

([1]) Η Φινλανδία επιτρέπεται να αποκλίνει από τον μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό στόχο της το 2018, διότι οι προσωρινές παρεκκλίσεις μεταφέρονται για περίοδο τριών ετών.

([2]) Οι καθαρές δημόσιες δαπάνες αποτελούνται από τις συνολικές δημόσιες δαπάνες εξαιρουμένων των δαπανών για τόκους, των δαπανών για προγράμματα της Ένωσης που αναπληρώνονται στο σύνολό τους από ενωσιακά κονδύλια και των αλλαγών μη διακριτικής ευχέρειας στη χρηματοδότηση των παροχών ανεργίας. Ο εθνικά χρηματοδοτούμενος ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου εξομαλύνεται σε επίπεδο τετραετίας. Συνυπολογίζονται τα μέτρα διακριτικής ευχέρειας ή οι αυξήσεις εσόδων που είναι υποχρεωτικές διά νόμου. Έκτακτα μέτρα από πλευράς τόσο εσόδων όσο και δαπανών συμψηφίζονται.

ενοποίηση των υπηρεσιών, μεγαλύτερες οντότητες ως παρόχους υπηρεσιών και ψηφιοποίηση. Η πρώτη δέσμη νομοθετικών προτάσεων για τις μεταρρυθμίσεις στις κοινωνικές υπηρεσίες και στις υπηρεσίες ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης υποβλήθηκε στο κοινοβούλιο τον Μάρτιο του 2017. Οι νόμοι αυτοί θεσπίζουν το νομικό πλαίσιο για τις 18 νέες επαρχίες που θα αναλάβουν την αρμοδιότητα για τις κοινωνικές υπηρεσίες και τις υπηρεσίες ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης από τους δήμους από το 2019. Οι νομοθετικές προτάσεις για τα πλέον αμφιλεγόμενα μέρη της μεταρρύθμισης, ιδίως όσον αφορά την ελευθερία των ασθενών να επιλέγουν τον πάροχο υπηρεσιών, υποβλήθηκαν στο κοινοβούλιο στις αρχές του Μαΐου 2017 και πρέπει να υπερψηφιστούν ώστε να εφαρμοστούν από το 2019, όπως έχει προγραμματιστεί.

(14) Οι μισθολογικές αυξήσεις ήταν συγκρατημένες τα τελευταία έτη. Ο ετήσιος ρυθμός αύξησης των μισθών που συμφωνήθηκαν κατόπιν διαπραγματεύσεων ήταν 0,7 % κατά την περίοδο 2014-2016. Λόγω της χαμηλής αύξησης της παραγωγικότητας της εργασίας, η ανταγωνιστικότητα του κόστους βελτιώθηκε μόνο βαθμιαία. Το 2016 οι κοινωνικοί εταίροι υπέγραψαν το σύμφωνο ανταγωνιστικότητας που αποσκοπεί στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του κόστους της Φινλανδίας σταδιακά το 2017. Για ποσοστό 90 % και πλέον των εργαζομένων το σύμφωνο ανταγωνιστικότητας προβλέπει πάγωμα των μισθών για 12 μήνες και αύξηση του ετήσιου χρόνου εργασίας σε μόνιμη βάση κατά 24 ώρες χωρίς πρόσθετη αντιστάθμιση. Επιπλέον, οι εργαζόμενοι θα καταβάλλουν σε μόνιμη βάση μεγαλύτερη αναλογία των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης. Τα μέτρα αυτά αναμένεται να στηρίξουν την επέκταση των εξαγωγών και την απασχόληση κατά τα προσεχή έτη. Οι επικείμενες μισθολογικές διαπραγματεύσεις το δεύτερο εξάμηνο του 2017 θα είναι κρίσιμης σημασίας προκειμένου να εξασφαλιστούν αυτές οι αναμενόμενες θετικές συνέπειες, διότι το σύμφωνο ανταγωνιστικότητας δεν κάλυψε πλήρως το κενό ανταγωνιστικότητας κόστους σε σχέση με ομόλογες οικονομίες.

(15) Η κατάσταση της αγοράς εργασίας άρχισε να βελτιώνεται σταδιακά το 2016, ωστόσο εξακολουθούν να υπάρχουν προκλήσεις. Η απασχόληση στον τομέα της μεταποίησης μειώθηκε κατά 21 % κατά την περίοδο μεταξύ 2008 και 2015. Άλλοι τομείς, όπως οι κατασκευές, τα ακίνητα και η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, εμφανίζουν ενδείξεις για έλλειψη εργατικού δυναμικού. Αυτό το γεγονός τονίζει την ανάγκη για στοχευμένες ενεργές πολιτικές της αγοράς εργασίας και συνεχείς επενδύσεις στην εκπαίδευση ενηλίκων και στην επαγγελματική κατάρτιση, ώστε να καταστεί δυνατή η επαγγελματική κινητικότητα. Ο δείκτης κενών θέσεων εργασίας-απασχόλησης το 2016 ήταν σχεδόν εξίσου υψηλός με το 2007, ενώ το ποσοστό ανεργίας ήταν κατά δύο ποσοστιαίες μονάδες υψηλότερο. Το γεγονός αυτό ενδέχεται να αντικατοπτρίζει τις αναντιστοιχίες μεταξύ της ζήτησης και της προσφοράς εργασίας, τη χαμηλή ελκυστικότητα ορισμένων κενών θέσεων εργασίας ή τα περιορισμένα κίνητρα για την ανάληψη εργασίας. Απαιτούνται συνεχείς προσπάθειες προκειμένου να εξασφαλιστούν καλύτερα αποτελέσματα στην αγορά εργασίας για τον ανενεργό πληθυσμό, ιδίως τα άτομα που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 25-39 ετών, τους μακροχρόνια άνεργους και τους μετανάστες. Για την εξασφάλιση καλύτερων κοινωνικών αποτελεσμάτων και αποτελεσμάτων στην αγορά εργασίας των ατόμων που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών θα απαιτηθούν επίσης συνεχείς επενδύσεις στην εκπαίδευσή τους.

(16) Όσον αφορά την ενεργοποίηση, το περίπλοκο σύστημα παροχών με τα διάφορα είδη επιδομάτων μπορεί να δημιουργήσει σημαντικές παγίδες αεργίας και χαμηλών αμοιβών, καθώς και γραφειοκρατικά προβλήματα κατά την επαναφορά των παροχών. Η αντιμετώπιση αυτών των παγίδων είναι κρίσιμης σημασίας. Προκειμένου να αυξηθούν τα κίνητρα για την αποδοχή θέσεων εργασίας, η υποχρέωση των ανέργων να δέχονται μια προσφορά εργασίας και η υποχρέωση συμμετοχής σε συστήματα ενεργοποίησης έχουν καταστεί αυστηρότερες. Επιπλέον, η διάρκεια των επιδομάτων ανεργίας που συνδέονται με το εισόδημα μειώθηκε. Θεσπίστηκαν θετικά κίνητρα, π.χ. το να επιτρέπεται η χρήση του βασικού επιδόματος ανεργίας ως επιδότησης κινητικότητας και μισθού για την ενεργοποίηση των αναζητούντων εργασία. Τα επιπλέον αυξημένα κίνητρα για την αποδοχή εργασίας θα μπορούσαν να συμπληρωθούν με την εξάλειψη των γραφειοκρατικών εμποδίων για την ανάληψη εργασίας ή την έναρξη επιχειρηματικής δραστηριότητας.

(17) Η μη σχετιζόμενη με το κόστος ανταγωνιστικότητα αποτελεί τροχοπέδη για τις εξαγωγικές επιδόσεις και ενδέχεται να περιορίζει την ελκυστικότητα της Φινλανδίας για τους ξένους επενδυτές. Οι διαρθρωτικές αλλαγές είναι εν εξελίξει, αλλά πρόσφατα επιβραδύνθηκαν. Έχει σημειωθεί πρόοδος στο άνοιγμα στον ανταγωνισμό τομέων παροχής υπηρεσιών όπως το λιανικό εμπόριο και οι μεταφορές και έχουν υποβληθεί προτάσεις για την αύξηση του ανταγωνισμού σε άλλους εγχώριους τομείς υπηρεσιών. Ενώ στις διεθνείς συγκρίσεις η Φινλανδία κατατάσσεται στις πρωτοπόρες χώρες στον κόσμο όσον αφορά το επιχειρηματικό περιβάλλον της και την ελκυστικότητά της για επενδύσεις, το υφιστάμενο απόθεμα εισερχόμενων επενδύσεων στη Φινλανδία υπολείπεται του μέσου όρου της Ένωσης σε σύγκριση με το μέγεθος της οικονομίας.

(18) Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2017 η Επιτροπή προέβη σε ολοκληρωμένη ανάλυση της οικονομικής πολιτικής της Φινλανδίας και τη δημοσίευσε στην έκθεση του 2017 για τη χώρα. Επίσης αξιολόγησε το πρόγραμμα σταθερότητας για το 2017 και το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων για το 2017, καθώς και τη συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις που είχαν απευθυνθεί προς τη Φινλανδία κατά τα προηγούμενα έτη. Έλαβε υπόψη όχι μόνο τη συνάφεια των προγραμμάτων και των μέτρων παρακολούθησης για την άσκηση βιώσιμης δημοσιονομικής και κοινωνικοοικονομικής πολιτικής στη Φινλανδία„ αλλά και τη συμμόρφωσή τους με τους ενωσιακούς κανόνες και τις κατευθύνσεις, δεδομένης της ανάγκης ενδυνάμωσης της συνολικής οικονομικής διακυβέρνησης της Ένωσης μέσω της συνεκτίμησης στοιχείων σε ενωσιακό επίπεδο κατά τη διαμόρφωση μελλοντικών εθνικών αποφάσεων.

(19) Υπό το πρίσμα της αξιολόγησης αυτής, το Συμβούλιο εξέτασε το πρόγραμμα σταθερότητας για το 2017 και η γνώμη του ([1]) αποτυπώνεται ιδίως στη σύσταση 1 κατωτέρω,

ΣΥΝΙΣΤΑ στη Φινλανδία να λάβει μέτρα το 2017 και το 2018 προκειμένου:

1. Να συνεχίσει τη δημοσιονομική της πολιτική σύμφωνα με τις απαιτήσεις του προληπτικού σκέλους του συμφώνου σταθερότητας και ανάπτυξης, το οποίο συνεπάγεται επίτευξη του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου το 2018, λαμβανομένων υπόψη των περιθωρίων που συνδέονται με ασυνήθεις περιστάσεις, την υλοποίηση των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων για τις οποίες χορηγείται προσωρινή απόκλιση. Να εξασφαλίσει την έγκαιρη έγκριση και εφαρμογή της διοικητικής μεταρρύθμισης με στόχο να αυξηθεί η οικονομική αποδοτικότητα των κοινωνικών υπηρεσιών και των υπηρεσιών ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης.
2. Να προωθήσει την περαιτέρω ευθυγράμμιση των μισθών με τις εξελίξεις όσον αφορά την παραγωγικότητα, με πλήρη σεβασμό του ρόλου των κοινωνικών εταίρων. Να λάβει στοχευμένα ενεργά μέτρα πολιτικής για την αγορά εργασίας προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι προκλήσεις όσον αφορά την απασχόληση και οι κοινωνικές προκλήσεις, να παράσχει κίνητρα για την αποδοχή εργασίας και να προωθήσει την επιχειρηματικότητα.
3. Να συνεχίσει τη βελτίωση του ρυθμιστικού πλαισίου και να μειώσει τον διοικητικό φόρτο με στόχο την αύξηση του ανταγωνισμού στον τομέα των υπηρεσιών και την προώθηση των επενδύσεων.

Βρυξέλλες, 11 Ιουλίου 2017.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

T. TÕNISTE

([1]) Δυνάμει του άρθρου 5 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97.